

Avda. Salvador Seguí s/n

08830-Sant Boi de Llobregat

tf. 936401195

email: a8054061@centres.xtec.es

En aquest món hi ha molts milions de persones.

*Som tanta gent que, si ens agaféssim de la mà,
Podríem donar més de 150 voltes a la Terra.*

I tots, tots, tots som diferents.

No hi ha dues persones iguals.

Martin Luther King

a l'eScola

Mont

baig

tots

i

totes som

únic S

Projecte Intercultural 2001

Eix Transversal

escola MONTBAIG
Avda. Salvador Seguí s/n
08830-Sant Boi de Ll.
tf. 936401195
email: a8054061@centres.xtec.es

creativa

solidària

respectuosa

amable

oberta

en

movi

laica

responsa

escola 2000

Índex

Introducció	1
Organització del projecte	
Els/les mestres	2
Fitxa de participació	3
Les famílies	4
Fitxa de participació	5
Els alumnes	6
Fitxa de participació	7
Desenvolupament del projecte	
Objectius generals	8
Objectius didàctics i continguts	8
Orientacions metodològiques	9
Mapa conceptual: Activitats	10
Avaluació	13
Proposta d'activitats per nivells	
Som bonics	P-3 14
Ens agrada presumir	P-4 16
Compartim una escola	P-5 18
Ens ho passem molt bè	1er 19
Tenim una manera de ser	2on 20
Quins aliments tan bons	3er 21
Sabem fer coses	4art 23
Diem coses de manera...	5è 24
Model de qüestionari	25
Les feines	6è 26
Exemples d'unitats de programació	27
Ed. Infantil: Ens agrada presumir	28
C. Inicial: Ens ho passem molt bè	32
C. Mitja: Quins aliments tan bons	35
C. Superior: Diem coses de ...	38
Conclusions	41
Bibliografia	42

A. INTRODUCCIÓ

L'escola Montbaig està ubicada a Camps Blancs, un barri obrer situat al municipi de Sant Boi de Llobregat (Barcelona). A més, val a dir que és l'únic centre de Primària del barri. Des de sempre, hi treballem amb un alumnat de diferents ètnies (gitanos i païos) i, des de fa més de quinze anys, també acollim nens i nenes procedents del Magrib.

Davant d'aquesta realitat hem anat assajant, provant i elaborant diverses estratègies per a ajudar els nois i noies a construir una imatge positiva de la pròpia identitat i la dels companys, facilitar les relacions interpersonals i afavorir l'intercanvi cultural

Així, varem crear la comissió d'atenció a la diversitat que intenta ajudar a crear un marc de referència comú a tota l'escola, amb recursos, estratègies i una metodologia adequada que ens permeti sistematitzar la resposta pedagògica adient a les situacions que presenta la realitat multicultural del nostre centre.

Dins d'aquest espai de treball de la comissió, anem analitzant les diferents situacions que ens plantegen els nostres alumnes, valorem la nostra intervenció, la consolidem i/o fem propostes de millora.

Al llarg d'aquests dos últims cursos hem anat treballant en un projecte global d'escola (“*A l'escola Montbaig tots i totes som únics*”) que contribuís a millorar l'autoimatge dels nostres alumnes, dels seus companys i companyes i, en definitiva, a valorar la pròpia escola.

Per tal que això pugui ser així, és important que la família confii en l'escola, ja que les expectatives dels nens/es es basaran en els models i les informacions que les famílies proporcionin, i és en aquest sentit que creiem que cal realitzar una tasca d'apropament que vagi augmentant els contactes família-escola.

Tanmateix, “*A l'escola Montbaig tots i totes som únics*” esdevé un projecte que neix de la reflexió d'anys per trobar la manera de **FER INTERCULTURALITAT** en comptes de parlar-ne tan sols. No inventem res que no hagi estat sempre. Només cal observar tot allò que ens envolta per adonar-nos que no hi ha cap persona idèntica a una altra i, consegüentment, no sabem res dels altres (sovint, però, ni de nosaltres mateixos). D'aquesta manera, sempre podrem aprendre quelcom més de la resta. Ara bé, hem de saber mirar amb honestedat.

No pretenem més que transmetre la idea de la mirada honesta, que per honesta esdevé amable i, en conseqüència, receptiva. Aquest projecte neix en una escola petita, de nenes petites i nens petits, que pretén arribar a entorns amplis. És per aquest motiu que sorgeix la idea de fer un conte amb la intenció de publicar-lo. Senzillament perquè creiem aportar sensibilitats viscudes de primera mà, tot i que afirmem que la interculturalitat va més enllà del fet de topar-nos amb rostres diferents.

És important ressaltar que aquí col·labora tothom: en primer lloc les nenes i els nens; després les mestres i els mestres, les mares i els pares, les àvies i els avis: cadascú aportarà la seva experiència, les seves reflexions... des d'un esperit nou amb el desig d'aprendre cada dia alguna cosa nova.

En la vessant pedagògica, aquest projecte ens dona l'oportunitat de posar en marxa un “Eix transversal” que vertebrava tots els nivells des d'Educació Infantil a 6é – famílies incloses- amb la finalitat de treballar una sèrie d'aspectes humans que no estan explicitats al currículum general.

B. ORGANITZACIÓ DEL PROJECTE

Aquest projecte va adreçar-se, en primer lloc, a tots els alumnes del centre, des de P3 fins a 6è, els quals van treballar tots plegats en el desenvolupament d'un projecte comú, de tots i per a tots. A més a més, va ésser dirigit als pares, els quals van col·laborar amb els seus fills durant el període de les activitats. Com a conseqüència han pogut gaudir d'un conte, resultat de l'activitat, que, si més no, els ha apropat molt més a l'escola dels seus fills/es i que, tot essent del seu interès, ha servit de pont entre l'escola i la família.

Portar a terme un projecte que contempli i afavoreixi la interrelació dels diferents sectors educatius (pares i mares, alumnes de tots els nivells, mestres) constitueix una tasca complexa que requereix d'una acurada planificació que lligui totes les actuacions. Va ser el grup intercultural l'encarregat d'articular i facilitar aquesta planificació i coordinació entorn a tres eixos:

1. *Organització del professorat*
2. *Informació i participació de les famílies*
3. *Organització i participació de l'alumnat.*

Organització del professorat

✍️ El grup intercultural de l'escola Montbaig és un grup format pels mestres voluntaris del claustre i la mestra del programa d'educació compensatòria. Es reuneix quinzenalment a l'hora de l'exclusiva al llarg de dos trimestres del curs. En aquesta reunió es desenvolupen uns punts que prèviament la mestra de compensatòria i la Cap d'estudis han programat partint del PAC i de les necessitats que el claustre ha fixat com a objecte de treball pel curs. Per tant, es treballa sempre a partir dels objectius que el claustre acorda i en coordinació amb altres plans de treball del centre (com és el cas de l'avaluació interna en què vam tractar com a objecte d'avaluació el caràcter intercultural dels tallers) convertint-se així l'educació intercultural en una actuació global que va més enllà del tractament específic i concret de l'atenció d'un alumne immigrant de nova incorporació.

✍️ Al grup es va realitzar un preprojecte que posteriorment es debatria i s'aprovaria al claustre amb els següents punts:

1. *Objectius del projecte*
2. *Temes i continguts possibles per treballar amb els alumnes sense especificar, en principi, els nivells.*
3. *Quadre amb les actuacions que caldria realitzar en diferents moments de la pràctica del projecte i l'assignació dels responsables. Aquest punt és molt important perquè afavoreix la implicació activa dels mestres del grup i facilita la coordinació i l'acompliment de les tasques. A continuació es recull la graella 1 que vam fer servir.*

Participació dels mestres

ACTUACIONS

temporalització

responsable

Activitats prèvies

Elaborar les unitats de programació a partir de les orientacions generals per a cadascun dels nivells.		
Concretar la proposta d'activitats per a cada nivell: adaptar, afegir, escollir les activitats, etc.		
Decidir i comunicar (en la graella 3) quines d'aquestes activitats implicaran a altres nivells o alumnes de l'escola (Per exemple: enquesta, observacions, etc.)		
Pensar l'activitat o les activitats que, una vegada fetes, les podran veure els altres nens o nenes (Per exemple: un mural, un dossier, una exposició, unes gràfiques, etc.) Graella 4		
Veure en quines activitats es podrà implicar o demanar la col·laboració dels pares i mares. Graella 2		
Anar pensant, de tot el treball amb el grup, que és el que quedarà plasmat en el conte.		
Ambientar el centre abans de començar (Per exemple: cartells amb la pregunta que el drac fa a cada classe, acompanyat d'algun dibuix)		

Activitats durant la realització del projecte

Recollir algunes produccions dels/de les nens/nenes.		
Fer fotos		
Intentar la màxima implicació possible dels pares i mares.		
Motivar al grup per tal que ajudin als companys/es de les altres classes en allò que calgui, per veure els treballs exposats,...		
Observació del procés. Avaluació continua		

Activitats posteriors

Avaluació del grup		
Confecció de la pàgina del conte		
Presentació del conte a les famílies i proposta de treball conjunt.		
Treballar el conte a la classe		

En aquest quadre es fa menció d'altres graelles que ens van ser útils per poder organitzar totes aquelles activitats que implicaven la realització d'un treball a altres

classes, la participació d'altres persones (famílies, altres mestres...), la exposició dels propis treballs...Totes elles van resultar eines facilitadores de la coordinació per tal de poder evitar confusions d'horaris, per poder anticipar i preparar amb els alumnes la informació que havien de donar al curs que els demanaven ajut.. Però aquest punt el desenvoluparem més concretament a l'apartat de l'organització i participació de l'alumnat.

Informació i participació de les famílies

☞ Des d'un començament la participació i la implicació de les famílies en la realització del projecte va ser un dels objectius vertebradors d'aquest, ja que família i escola constitueixen entorns essencials per al creixement i maduració dels nens i nenes i, si existeix entre tots dos un intercanvi de qualitat, s'amplifiquen les potencialitats d'ambdós com a contextos de desenvolupament. En conseqüència és necessari que existeixin continuïtats i acords entre escola i pares, intentant afavorir des de les relacions personals aquest acostament. Per tant calia vetllar perquè els pares i les mares estiguessin ben informats del treball que realitzarien els seus fills i filles, poguessin comprendre el seu paper d'aportació cultural i coneixements valuosos per l'escola . Vam voler trencar barreres i acostar-nos a les famílies des del diàleg per poder donar suport a la seva tasca educativa i a l'hora conèixer millor l'alumnat i el seu entorn, i així adequar també la nostra tasca docent a la diversitat present a l'aula. Únicament des del diàleg, des del saber escoltar que diuen les famílies i a la vegada ensenyar-les a escoltar que diu l'escola es poden establir unes relacions de qualitat que han de servir per apropar-nos .

☞ Cada família va tenir la possibilitat de participar en la mesura que volguessin i de manera diversa: aportant objectes, eines de les seves feines, vestits, explicant un joc a alguna classe, vivències de la seva escola, activitats del seu treball, col·laborant amb els seus fills en realitzar alguna fitxa a casa sobre el tema que tractaven, responnent a enquestes, cuinant algun plat i ensenyant els ingredients, dient paraules de la seva llengua....

☞ Tots els pares i mares van assabentar-se de les activitats que durant la setmana realitzarien els seus fills i filles i de la necessitat de la seva col·laboració mitjançant una circular i les explicacions que els tutors/es donaven a la sortida de classe.

☞ Tal y como exige la LOGSE las escuelas tienen que relacionar los conocimientos que imparten con el entorno próximo. Por este motivo, durante la próxima semana, los alumnos y alumnas del centro trabajaran diferentes temas que ayudaran a conocerse y respetarse mejor entre ellos y ellas y valorar la escuela como espacio que comparten y les ayuda en su desarrollo.

Ne necesitamos vuestra colaboración en aquellas actividades donde se os pida participación: *responder a preguntas de vuestros hijos/as, enseñar fotos, ir a la clase a explicar cosas..*

ES IMPORTANTE PARA EL APRENDIZAJE DE VUESTROS HIJOS E HIJAS VER QUE VOSOTROS TAMBIÉN PARTICIPAI.

Equip de mestres del CEIP MONTBAIG

Per tal de coordinar les aportacions dels pares i mares es va realitzar també la **graella 2** de la pàgina següent.

Participació dels pares i mares en les activitats

ACTIVITATS	NIVELLS IMPLICATS								
	P3	P4	P5	1r	2n	3r	4t	5è	6è
Els pares/mares responen les preguntes de les enquestes (sobre les feines, els vestits, els jocs...).									
Un pare/mare o germà ve a la classe a ensenyar-nos paraules del caló i altres de l'àrab.									
Un pare/mare porta vestits , fotos i/o un vídeo d'alguna celebració (casament...), de la família,...									
Els pares/mares venen a l'escola a explicar-nos jocs que feien de petits i ens ho ensenyen. Poden ensenyar els nens/es a preparar els materials.									
Un pare/mare ve a l'escola a explicar i fer algun plat de cuina que li agradi.									
Portar algun aliment i/o plat cuinat de casa per tastar-los tots/es a la classe.									
Alguns pares/mares venen a la classe a explicar com era i que feien a l'escola quan eren petits.									
Els pares/mares deixen roba de la seva feina i eines que fan servir									
Els pares/mares ajuden a omplir fitxes als seus fills/es explicant els jocs que feien quan eren petits.									
Mirar a casa amb els fills/es els dossiers que recullen el treball realitzat sobre cada tema.									
Jugar a casa amb alguns dels jocs de fotos treballats a la classe.									
Convidar els pares i mares que vinguin a veure les exposicions i explicar-los els treballs realitzats (murals, exposicions, enquestes...)									
Els pares i mares participen a l'assemblea on es presenta el conte que hem elaborat.									
Altres...									

Organització i participació de l'alumnat.

Per tal de començar el treball amb els alumnes d'una manera molt motivadora i engrescadora vam partir d'un personatge compartit per tots ells, la mascota de l'escola "El drac Rufino". Aquesta mascota presenta als nens i nenes uns dubtes al voltant del tema "Tots i totes som únics" i busca la seva ajuda per intentar resoldre'ls. La pregunta que el drac fa a cada classe serà el tema a desenvolupar.

Des de l'inici tots sabien:

- 1. Que preteníem fer un conte entre tots els nens i les nenes de l'escola al voltant de la resolució d'un problema que se li ha plantejat al drac Rufino.*
- 2. Que cada grup l'havia d'ajudar en un aspecte i a més a més col·laborar amb els altres grups quan els hi demanaven informació.*
- 3. Que el conte era un instrument amb el que els pares i mares coneixerien les coses que feien a l'escola, els seus companys/es, quines coses preferien, quins treballs feien els altres pares, quantes llengües sabien, etc.*
- 4. Que amb el conte podrien ensenyar algunes coses als pares: paraules de salutació en els idiomes dels seus veïns, a interpretar els gràfics, a conèixer el nom de la roba que porten altres pares i altres nens i nenes, etc.*

Donat que és un treball que implica la interrelació entre els diferents grups classe vam recollir per tal de facilitar l'organització de l'alumnat :

- 1. Llistat d'activitats que farà el grup classe demanant informació a altres grups (veure graella 3)*
- 2. Llistat d'activitats que ensenyarem a altres grups (veure graella 4)*

Participació de l'alumnat

Nivell.....

Graella 3*

Llistat d'activitats que farà el grup classe implicant a altres grups

ACTIVITATS	NIVELLS IMPLICATS										
Us demanem col·laboració en...											

* L'objectiu d'aquesta graella és que la comissió, segons el grau d'implicació de cada nivell, pugui organitzar com i quan es podran fer aquestes activitats. D'altra banda, així cada tutor amb antelació sabrà què fan els altres nivells i quina participació li demanaran al seu grup.

No cal explicar les activitats , només enumerar-les. Per exemple: enquesta sobre els jocs que tenen a casa.

Nivell.....

Graella 4*

Activitats que podeu venir a veure quan les fem o a mirar els treballs acabats.

ACTIVITATS	NIVELLS IMPLICATS										
Us ensenyarem...											Altres

?? L'objectiu d'aquesta graella és que la comissió, segons el grau d'implicació de cada nivell, pugui organitzar com i quan es podran fer aquestes activitats. D'altra banda, així cada tutor amb antelació sabrà quines activitats faran els altres nivells i si pot anar amb els seus alumnes a veure-les.

?? No cal explicar les activitats , només enumerar-les. Per exemple: mural amb gràfiques sobre,...exposició de jocs de taula,..

C. DESENVOLUPAMENT DEL PROJECTE

C.1- Objectius generals

a. Afavorir el coneixement, l'estima i la valoració d'un mateix i dels altres:

1. *Valorar les característiques pròpies (físiques, gustos, costums,...).*
2. *Valorar les característiques dels altres.*
3. *Viure la diversitat com un fet positiu.*
4. *Ampliar el concepte de diversitat de manera que tots/es ens puguem considerar únics.*
5. *Constatar que tot i ser diferents tenim moltes coses en comú.*

b. Afavorir el coneixement, l'estima i la valoració de l'escola per part dels alumnes i dels seus pares i mares:

1. *Ser conscients que compartim moltes coses i que una d'elles és la nostra escola.*
2. *Afavorir l'intercanvi i la comunicació pares-alumnes-mestres.*
3. *Millorar el respecte cap a tots els membres de la comunitat educativa.*

C.2- Objectius didàctics i continguts

Es desenvolupen per a cadascun dels diferents nivells tenint en compte:

- ☞☞ Que estiguin definits de manera molt concreta , és a dir, que reflecteixin comportaments observables.
- ☞☞ Que tinguin en compte les diferents capacitats: cognitives, motrius, afectives, de relació interpersonal i d'actuació social.
- ☞☞ Que facin referència a les diferents àrees del currículum.
- ☞☞ Que siguin prioritaris els objectius actitudinals que es deriven dels objectius generals del projecte.
- ☞☞ Que incloguin objectius de participació de les famílies

C.3- Orientacions metodològiques

Comencem per activitats que possibilitin el reconeixement dels coneixements previs (la seva cultura, la seva família...) doncs això afavoreix la significativitat i la funcionalitat dels aprenentatges.

Estimulem els alumnes a aprendre facilitant la reflexió i plantejant contradiccions. Intentem que els alumnes arribin a les seves conclusions per ells mateixos, així, la informació que es facilita està en funció de les demandes que es fan i es va estimulant la continuïtat de la recerca i la implicació dels propis pares com a elements portadors d'informació interessant per a la resta de companys i companyes. Fomentem l'intercanvi d'informació entre els propis alumnes del centre sobre aspectes personals i de la seva família tant a nivell de transmissió oral d'informació com aportant materials concrets.

A cada nivell es plantegen activitats individuals, en parelles, en petit grup i de tot el grup. De vegades també hi ha intercanvi entre grups de diferent nivell.

Destaquem l'ensenyament-aprenentatge de valors prenent consciència que molts dels valors s'aprenen d'una manera natural per modelatge i que, en la seva adquisició, influeix com s'organitzen les activitats, les normes que es donen, les relacions interpersonals que s'estableixen, la participació del mestre com un més a la classe... En aquest sentit la figura del mestre en alguns casos és cabdal doncs pot ser la única referència pel nen/a que li ofereixi models de comportament socialment hàbils i es mostri amb ells/es solidari, cooperador, tolerant i respectuós.

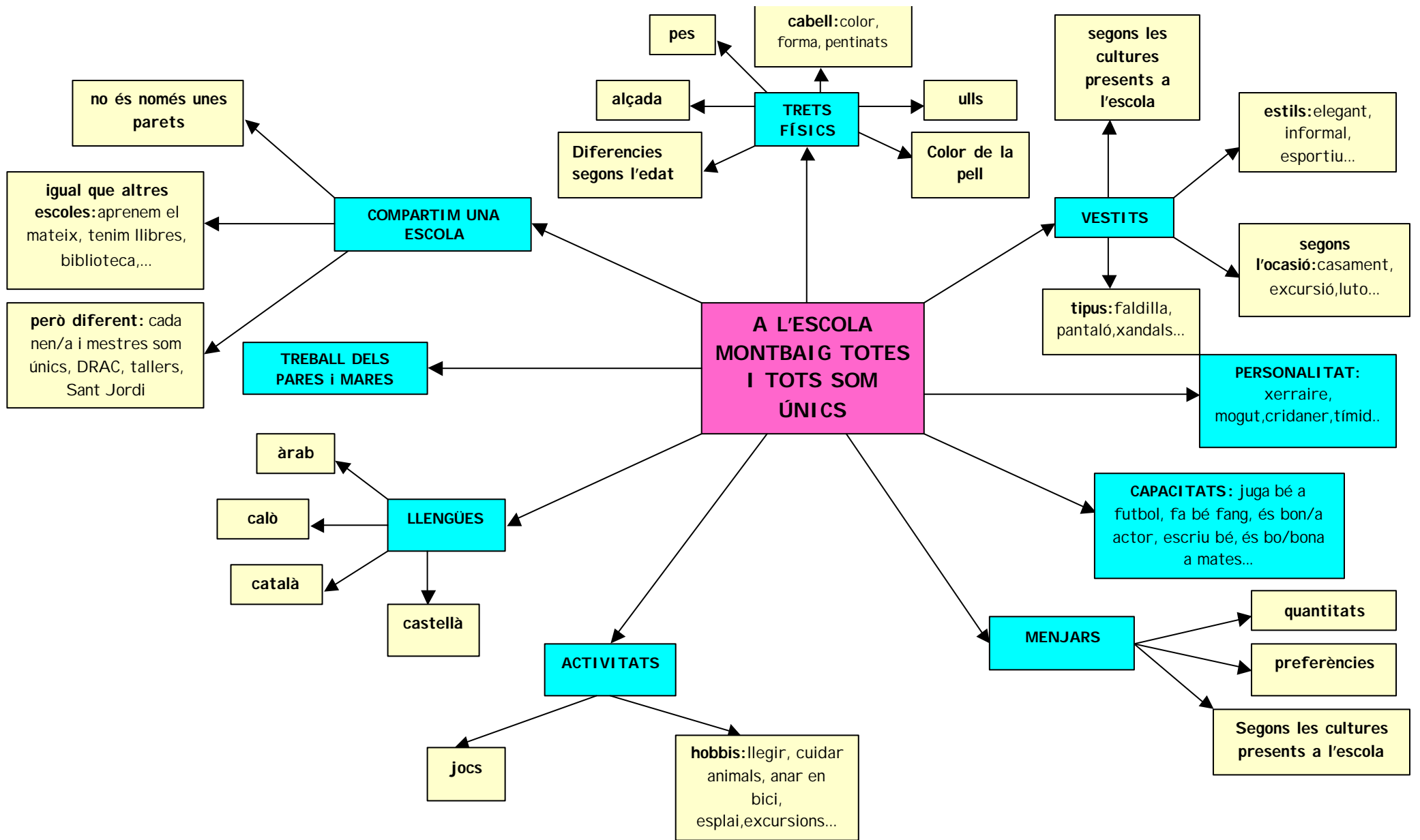
Aprofitem els conflictes que s'hi plantegen per tal de promoure el debat i la reflexió sobre els valors i promoure una reflexió crítica oferint i facilitant models alternatius d'actituds. Enllaçant amb aquest tema hi ha una sèrie d'habilitats socials que es poden treballar, i seria bo tenir-les presents, en funció de l'edat dels alumnes i del tema a treballar, com són:

- ☞ Primeres habilitats socials: escoltar, iniciar una conversa, mantenir una conversa, presentar-se, presentar altres companys/es, participar en una activitat...
- ☞ Habilitats relacionades amb els sentiments: conèixer els propis sentiments, expressar sentiments, comprendre els sentiments dels altres, enfrontar-se amb l'enuig d'un altre, expressar afecte...
- ☞ Habilitats alternatives a l'agressió: compartir, ajudar els altres, negociar, utilitzar l'autocontrol, defensar els propis drets,...
- ☞ Habilitats de planificació: prendre iniciatives, establir un objectiu, determinar les pròpies habilitats, recollir informació,...

Així ens importa no solament allò que es fa sinó **com es fa** i per tant s'ha de dedicar tot el temps que calgui per treballar els hàbits: treballar en grup, escoltar, esperar el torn de paraula. Estaria bé que tots/es poguessin participar i expressar la seva opinió en un clima de tranquil·litat.

C.4- Activitats

- ☞ Les activitats es van desenvolupar entorn als temes i continguts recollits al mapa conceptual de la pàgina següent:

Cada nivell va sintetitzar les conclusions de les seves investigacions en una pàgina d'un conte que d'una banda és l'excusa per a desenvolupar al seu voltant un seguit d'activitats que ens permetin treballar els nostres objectius i, d'altra banda, és en sí mateix una eina de treball que, atès que tots els alumnes van estar representats d'una u altra manera (les seves fotos, enquestes, dibuixos, escrits, vestits, etc.) va servir per fer extensiu aquest treball als pares i a altres membres de la comunitat educativa.

NIVELL	BLOCS TEMÀTICS	TÍTOL PÀGINA
P. 3	Els trets físics	<i>"Tots i totes som bonics"</i>
P. 4	Els vestits	<i>"Ens agrada presumir"</i>
P. 5	L'escola que compartim	<i>"Ens estimem la nostra escola"</i>
1er.	Les activitats	<i>"Ens ho passem molt bé"</i>
2on.	La personalitat	<i>"Tenim una manera de ser"</i>
3er.	Els menjars	<i>"Quins aliments tan bons!"</i>
4art.	Les capacitats	<i>"Sabem fer coses"</i>
5è.	Les llengües	<i>"Diem coses de manera diferent"</i>
6è.	Els treballs dels pares i de les mares	<i>"Les feines dels pares i de les mares"</i>

A tots els tutors/es es va lliurar una proposta d'activitats juntament amb algunes orientacions sobre possibilitats de desenvolupament de cada bloc temàtic. Aquesta proposta queda recollida en el punt D però si que avancem que sempre es van estructurant en activitats prèvies on els alumnes han pogut expressar i/o exercitar allò que saben en relació al contingut proposat, mitjançant situacions directes, informals i de mínima complexitat, en activitats de desenvolupament i, finalitzem amb unes activitats de síntesi que ens permeten fer l'avaluació i recollir el més important de tot l'aprenentatge.

Les activitats van permetre la formulació d'hipòtesis o anticipacions sobre els resultats del treball, la recollida de dades i la formulació de conclusions del grup.

Van proposar activitats obertes i molt variades de manera que cada un dels alumnes va poder participar des del seu nivell. Alguns exemples de tipologia d'activitats són:

- ☞ Llistats (de jocs preferits, d'oficis, d'ingredients,...)
- ☞ Gràfics (de barres, sector circular, inventats,...)
- ☞ Dibuixos (representació de l'espai escolar, trets físics, vestits...)

- ✂ ✂ Normes de joc (mostra de jocs individuals i col·lectius i les seves instruccions,...)
- ✂ ✂ Enquestes (els nostres hobbys, els oficis dels nostres pares...)
- ✂ ✂ Exposicions (de jocs, de vestits, de treballs, de murals,...)
- ✂ ✂ Els menús, les receptes de cuina.
- ✂ ✂ El conte.
- ✂ ✂ Entreteniments (mots encreuats, sopes de lletres,...)
- ✂ ✂ Rètols (retolar els espais de l'escola d'ús col·lectiu en tots els idiomes del centre,...)
- ✂ ✂ Cartes (invitacions a altres nens i nenes d'altres centres, demandes d'informació,...)
- ✂ ✂ Vocabulari bàsic en els idiomes de l'escola (àrab, caló, català i castellà)
- ✂ ✂ Fitxes de dades bàsiques.
- ✂ ✂ Diàlegs.
- ✂ ✂ Esquemes.

És important destacar que les activitats les entenem com a estratègies per a aconseguir els objectius proposats i no com a finalitats en elles mateixes.

Els pares i mares participaren de les activitats a dos nivells:

- ✂ ✂ En les activitats d'elaboració del conte: aportant informació, dades, materials, xerrades, fotos, etc.
- ✂ ✂ En el treball amb el centre: assistint a la presentació i seguint les orientacions donades pels mestres per tal de “*Mirar el conte amb els seus fills/es*”.

Cal assenyalar també que amb aquestes activitats s'han treballat diferents àrees a l'hora tal i com queda recollit a la graella següent:

Parvulari	Llenguatge verbal	Llenguatge matemàtic	Llenguatge Visual i Plàstic	Coneixement de sí mateix	Coneixement de l'entorn
P3	X	X	X	X	
P4	X		X	X	X
P5	X	X	X	X	X

Primària	Llengua catalana	Matemàtiques	Expressió Plàstica	Coneixement del medi natural	Coneixement del medi social
1er	X	X	X		X
2on	X	X	X		X
3er	X		X	X	X
4art	X		X		X
5è	X		X		X
6è	X	X	X		X

C.5 - Avaluació

L'avaluació s'inicia amb la detecció dels coneixements previs dels alumnes sobre els continguts de cadascuna de les unitats de programació. Aquesta informació serà el punt de partida per l'adequació de les activitats proposades.

A l'avaluació formativa valorem l'assoliment dels objectius didàctics proposats per cada unitat didàctica. Es va fer a partir de l'observació del procés d'aprenentatge i dels canvis d'actituds, de l'anàlisi de les produccions gràfiques de l'alumnat, i de les activitats programades específicament per avaluar. Els resultats es recullen en una pauta de seguiment.

Totes les respostes dels alumnes són valorades tenint en compte que cada resposta diferent té la seva pròpia lògica, en aquest sentit s'intenta que els alumnes també puguin valorar les seves respostes i les dels altres amb respecte.

L'avaluació sumativa la fem a partir de les activitats de síntesi programades a cada unitat didàctica. Al llarg del curs observem si es mantenen els canvis d'actituds que ha generat el treball d'aquesta proposta i continuem treballant perquè es generin d'altres actituds en el mateix sentit. El conte és un material molt útil per continuar aquesta tasca.

Un altre aspecte de l'avaluació és valorar el grau en què aquest treball ens ha permès apropar els pares i les mares a l'escola i a l'inrevés.

D'altra banda, en acabar la realització de projecte, a nivell d'equip de mestres, vam valorar si s'havien aconseguit els objectius, l'adequació d'aquests i de les activitats, la metodologia, temporalització, etc. Des de la comissió intercultural fem un seguiment de tot el procés i recollim els resultats de l'avaluació i incorporem les propostes de millora a la planificació del curs següent.

D. PROPOSTA D'ACTIVITATS PER NIVELLS

Nivell educatiu: P-3

Bloc: Tots i totes som bonics

Activitats prèvies:

- ☞☞ Mirar-se en el mirall i parlar dels trets físics propis.
- ☞☞ Mirar-se en el mirall al costat d'un altre company/a i dir trets físics comuns i diferents.

Activitats de desenvolupament.

- ☞☞ Jugar a fer grups, segons característiques físiques: color de cabell, d'ulls, alçada, sexe, ... per tal que vegin que amb tots els companys i companyes comparteixen alguna de les característiques pròpies.
- ☞☞ Fer-nos fotografies del cap i preparar diferents jocs:
  - ?? *Retallar les cares i els diferents cabells de les fotos de manera que puguin jugar a fer totes les combinacions possibles. Cada nen/a es veu amb el cabell dels altres i pot verbalitzar com és i com se sent. A l'inrevés cada un pot veure com estan els seus companys amb el seu cabell. Canviarien els seus gustes?, sabrien fer les mateixes coses, si tinguessin el cabell diferent?,....*
  - ?? *A partir d'aquesta activitat fem d'altres per a generalitzar aquesta idea de què els trets físics no determinen com són les persones o si ens agraden o no. Per exemple:*
  - ?? *A partir de dibuixos amb diferents cares i tipus de cabell, realitzar un joc similar al de l'activitat anterior.*
  - ?? *A partir de les fotos de les cares jugar a canviar-se l'aspecte extern amb: altre tipus de cabell, de nas, d'ulls, ulleres, bigoti, etc....*
  - ?? *Aprofitar aquestes activitats per a fer treball oral d'estructuració de la frase i treball escrit d'associació nom - fotografia.*
- ☞☞ A partir de les fotografies del cap dels nens i de les nenes a tamany natural, completar el cos dibuixant les siluetes en paper d'embalar. Així, amb els companys fem una representació de nosaltres mateixos que ens ajudarà a ser més conscients d'alguna de les nostres característiques, com l'alçada, i podrem continuar reflexionant sobre com som.
- ☞☞ Mesurar-nos i anotar els resultats en “el full del nen que creix”. Pesar-nos en una bàscula i anotar els resultats. Així aprenem a comparar algunes altres de les característiques de les persones.
- ☞☞ Fer activitats de generalització d'allò que hem après, comparant característiques dels companys/es de la classe amb la resta de persones de l'escola:
- ☞☞ Anem a investigar per l'escola:

- ✍✍ Veure com totes i tots creixem. Comparar alçades segons les edats. Investigar també amb els adults de l'escola. Potser algunes persones coincideixen en el pes o l'alçada però són del tot iguals? Fer participar els pares portant fotos de la família a l'escola. Treballarem les semblances entre els membres de la mateixa família.
- ✍✍ Tenim un amic molt especial: el drac Rufino! Descriure'l de la mateixa manera que hem fet amb nosaltres, fer dibuixos, etc... Ell és molt diferent a nosaltres!

Activitat de síntesi

- ✍✍ Fer un mural que reculli a nivell gràfic, amb fotos o dibuixos, totes les característiques treballades, de manera que qualsevol persona de l'escola pugui descriure's senyalant les seves característiques en el mural. Per exemple de la següent manera:

?? ALÇADA

?? TIPUS DE CABELL: *forma, llarg - curt, color, ...*

?? COLOR D'ULLS

En aquest mural les diferents característiques de les persones que constituïm l'escola estaran al mateix nivell i tothom s'hi podrà sentir identificat de la mateixa manera.

✍✍ QUÈ RECOLLIM A LA PÀGINA DEL CONTE?

- ✍✍ Mostrar el joc de fotos dels nens i de les nenes de la classe, assenyalant característiques dels diferents tipus de cabells.
- ✍✍ Proposta del joc “Qui és qui?” a partir del retallable, inclòs en el conte, dels diferents pentinats que es poden superposar a les cares fotografiades.

Nivell educatiu: P-4

Bloc: Ens agrada presumir

Activitats prèvies:

☞☞ Mirar-nos al mirall. Veure com anem vestits.

Activitats de desenvolupament

☞☞ Observar com anem vestits. Descriure les peces de roba.

☞☞ Cadascú es dibuixa a un mateix, intentant reflectir en el dibuix la roba que porta.

☞☞ A partir de l'interrogant: Sempre vestim igual?

?? *Diàleg sobre la roba que tenim, el tipus de roba segons l'edat, la feina, l'època de l'any, l'activitat, l'ocasió, etc. ... Consultarem revistes, catàlegs, llibres o fotos que portaran de casa.*

?? *Diàleg sobre la publicitat en la roba, les "marques". El fet que una peça de roba sigui de marca implica que sigui de més qualitat?*

?? *Parlar sobre la pobresa, la roba reciclada, l'aprofitament de la roba d'uns germans a d'altres... Explicar que es fa amb la roba que es recull per enviar-la a altres països i que existeixen botigues que venen roba de segona mà.*

☞☞ Fer diferents classificacions de les peces de roba segons diversos criteris: estacions de l'any (Estiu - Hivern), per les festes, per anar a l'escola, etc.

☞☞ A partir de l'interrogant: Tothom vesteix igual?

?? *Observar i fotografiar la roba més característica de les diferents cultures convidant a alguns pares que ens portin vestits tradicionals i ens els ensenyin.*

☞☞ Veure tots tenim vestits especials per les festes (casament, festes del cole...). Verbalitzar les conclusions: cada dia tots portem: ....., però quan celebrem les nostres festes ens vestim una mica diferent: .....

☞☞ Joc "Dissenya la moda". Dissenyar un vestit que ens agradi molt. Explicar als companys/es com és aquest vestit. D'aquesta manera poden veure que potser els vestits que han escollit els seus amics/amigues no els agraden, però per això no canviarem d'amics o d'amigues.

Totes aquestes activitats es treballen per tal que descobreixin que hi ha diferents maneres de vestir, que unes ens agradaran més que d'altres, però que això no significa que les persones que les porten ens agradin o no.

☞☞ Generalitzar les conclusions sobre si tots nosaltres vestim igual i si cada un de nosaltres sempre vesteix igual a altres persones, nens-nenes, d'altres països.

☞☞ Buscar fotos de nens d'altres països, a partir del llibre "Nens com jo" d'UNICEF. Una vegada escanejades i plastificades les utilitzem com a material manipulatiu.

✍️ ✍️ Fem fotos dels nens/nenes de la classe, les escaneiem i les plastifiquem de manera que quedin del mateix tamany que les que tenim dels nens del mon.

✍️ ✍️ Manipulació lliure per part dels nens i de les nenes de les fotos. Observació: quines s'assemblen i quines no, quines són de països càlids i quines de freds,...

D'altra banda plastifiquem solament la cara de la foto dels nens per posar-les a sobre la dels països i sembla que es vesteixen amb els altres vestits.

Cada nen escull quina de les combinacions, de la seva cara amb els diferents vestits, li agrada més i verbalitza els motius...

✍️ ✍️ Ajudem que es posin en el lloc de l'altre a través de les activitats anteriors i d'altres, com: jugar a pensar que passaria si estiguéssim en un país molt fred o molt calent (ensenyar fotos o pòsters del paisatge en cada cas) i portéssim la mateixa roba d'aquí. Com ens sentiríem a la nostra escola amb la roba que porten les nenes de les fotos d'un altre país? Perquè?,...

Activitats de síntesi:

✍️ ✍️ Fer un mural amb els vestits propis de la cultura magrebina, de manera que puguin aprendre els noms dels que veuen sovint (Gel·laba, mocador, vel, candora, babutxes,...).

✍️ ✍️ Il·lustrar el Mapamundi amb les fotos dels nens del mon situades al seu país corresponent.

✍️ ✍️ Preparar una desfilada de models amb diferents tipus de roba, segons el que cada un pugui aportar: de festa, d'esport, tradicional, la que portem a diari,... Treballar la descripció de la roba de manera que cada un pugui comentar la que porta un altre company/a. (No cal que cada un desfili amb la seva, poden ser voluntaris,...) Fer fotos. Es pot convidar a algun altre grup a veure la desfilada.

✍️ ✍️ QUÈ RECOLLIM A LA PÀGINA DEL CONTE?

✍️ ✍️ Recull de les fotografies dels nens i de les nenes de la classe en banyador acompanyades de frases que expliquen els diferents aspectes treballats. Proposta de joc a partir del retallable, inclòs en el conte, de diferents vestits que es poden superposar a les fotografies dels nostres nens i nenes.

Nivell educatiu: P-5

Bloc: Compartim una escola

Activitats prèvies:

- ☞☞ Que hi ha a la nostra escola?: Veure l' escola.
- ☞☞ Fotografiar els diferents espais, les diferents aules, mentre es fan diverses activitats: tallers, racons,...
- ☞☞ Representar, mitjançant un dibuix, els diferents espais que hi ha a la nostra escola.

Activitats de desenvolupament

- ☞☞ Classificar els diferents espais, a partir de les fotografies, segons siguin espais que compartim amb altres grups o espais propis del grup classe. Prèviament ens haurem posat d'acord sobre per a què serveix cada un d'ells.
- ☞☞ Dibuixar la nostra classe i/o fer un llistat de les coses que hi ha.
- ☞☞ Elaborar un mural amb fotos dels diferents espais de l'escola i el que hi ha a cada un. Reflexionar i expressar verbalment tot allò que fem a cada un dels espais de l'escola.
- ☞☞ Parlar de com pensen que son les escoles a altres països i contrastar les seves idees amb fotografies d'aquestes escoles (Magrib, Kenya, Cuba, Zancibar, Finlàndia, L'Índia, Brasil i Argentina)
- ☞☞ Mirar fotos de nens i nenes que treballen i no poden anar a l'escola, de nens que fan la guerra... Llegir i treballar a l'aula el Dret dels Infants a l'Educació.
- ☞☞ Fer, a la classe una entrevista a algun/a pare/mare d'aquí i d'altres països per tal que ens expliqui que feien i com era la seva escola.
- ☞☞ Fer una entrevista a una persona d'una escola d'adults (per exemple podria ser algú de "Cultura Viva"). Que expliqui perquè vol estudiar , perquè no va poder estudiar de petit, perquè considera que és important aprendre a llegir i escriure....
- ☞☞ Escriure una carta per Internet als nens de P-5 d'una altra escola per donar-nos a conèixer i demanar que ens expliquin com és la seva escola.

?? *Apuntar les idees prèvies sobre com creuen que és l'altra escola i contrastar-les després amb la informació rebuda.*

- ☞☞ Quines persones coneixem i ens estimem de la nostra escola?.
- ☞☞ Qui forma part de l'escola? En quines activitats i de quina manera ens ajuden els pares? Recollir les diferents activitats que fan els pares a l'escola (la piscina, la Castanyada, Sant Jordi, ensenyant contes,...).

Activitat de síntesi

- ☞☞ Com a conclusió del tema, elaborar un dossier amb tota la informació recollida (De la mateixa manera que es fa amb el treball per projectes)

QUÈ RECOLLIM A LA PÀGINA DEL CONTE?

  Sobre la representació de l'escola es veuran les fotos dels nens i de les nenes de la classe fent diferents activitats. S'acompanyen les fotos dels comentaris fets pels alumnes sobre les fotos.

Nivell educatiu: PRIMER

Bloc: Ens ho passem molt bé

Activitat prèvia

- ✎ Respondre el qüestionari d'avaluació d'actituds previ.
- ✎ Dibuix de les coses que els hi agrada fer per a passar-ho bé.

Activitats de desenvolupament

- ✎ Llistat dels jocs que coneixen i juguen. Classificació, segons siguin individuals o col·lectius. Parlar sobre si els agraden més els jocs que fan amb altres nens o nenes o aquells als que juguen sols.
- ✎ Comptabilitzar a la pissarra, fent un gràfic, quants nens o nenes juguen a cada un dels jocs anomenats per tal de veure que hi ha moltes maneres de passar-ho bé i que la majoria són comunes a tots i totes.
- ✎ Conèixer jocs d'altres nens/es del món. Escollir alguns jocs per treballar-los posteriorment. Construir-los i jugar. Ensenyar com es juga a altres nens i nenes de l'escola.
- ✎ Fer una petita exposició dels materials dels jocs, un model de cada. Preparar cartells amb els noms i la seqüència de com es juga.
- ✎ Recollir les normes dels jocs que prefereixen i elaborar un petit llibre o mural.
- ✎ Reflexionar col·lectivament sobre la importància d'acomplir les normes. Experimentar que passa quan en un joc no es segueixen les normes. Per exemple el mestre pot no seguir les normes, què diuen els nens/es?
- ✎ Fer una petita enquesta als nens d'altres classes per veure a que juguen. Fer-la amb un llistat de jocs que ells pensin i que només hagin de fer una creueta a l'opció escollida. Poden quedar caselles en blanc per a opcions que no s'hagin posat. Recollir les dades numèriques i fer un gràfic de barres que representi el resultat.
- ✎ Recollir informació dels jocs als que jugaven els pares quan eren petits. Parlar dels resultats per tal de veure que, igual que nosaltres compartim els jocs que ens agraden, els nostres pares també comparteixen molts jocs. Veure també si hi ha diferències importants en funció de la cultura o la procedència.
- ✎ Fer un dibuix del joc preferit de cada nen o nena. Explicar als companys, perquè ens agrada i poder veure que no tots tenim els mateixos jocs com a preferits. Que ens agradin uns nens o unes nenes no vol dir que tinguem els mateixos jocs com a preferits.
- ✎ Amb tota la informació que ja tenen sobre diferents jocs tradicionals, d'altres països del món, els jocs dels seus pares/avis... pensar entre tots/es si les joguines més cares són les més divertides.
- ✎ Reflexionar a l'entorn de la publicitat en el món de les joguines. Tot el que ens agrada surt anunciat a la tele? Tot el que surt és el més divertit?

Activitat de síntesi

- ✍✍ Reflexionar a la rotllana: semblances i diferències entre els nostres jocs i els dels pares i mares, els d'altres llocs...Parlem del què hem après i ho relacionem amb el que vam dir en la xerrada inicial.
- ✍✍ Ara que ja coneixen altres alternatives de joc proposar maneres de passar-ho bé sense necessitar les joguines que anuncien a la tele.
- ✍✍ Explicar als nens i nenes d'altres classes un joc i jugar amb ells/es.
- ✍✍ Elaborar un mural amb tota la feina.
- ✍✍ Elaborar un petit dossier de jocs.

✍✍ QUÈ RECOLLIM A LA PÀGINA DEL CONTE?

- ✍✍ Recull de fotografies dels nens i nenes jugant a diferents jocs d'interior i d'exterior. A més a més alguna de les enquestes fetes als pares per tal de veure a quins jocs jugaven quan eren petits i algun model de fitxa feta sobre la descripció del joc preferit de la majoria d'alumnes del grup juntament amb la norma de joc.

Nivell educatiu: SEGON

Bloc: Tenim una manera de ser

Activitats prèvies

- ✍️ Parlar de què a part dels trets físics, la manera de ser també ens identifica com a persones. Fer una llista amb totes aquelles paraules que expliquin la manera de ser de les persones i/o els/les nens/nenes de la classe (xerraires, simpàtics, cridaners, tímids, alegres,...).

Activitats de desenvolupament

- ✍️ Per parelles, explicar el significat de cada paraula i comentar-la amb tot el grup per veure si tots hi estem d'acord. Es pot fer també la definició entre tots a la pissarra i un que la copiï en un paper. (Si és molt difícil es poden buscar cares que expressin aquestes maneres de ser).

?? *Podem fer fotocòpies de la llista per tal que tots la tinguin i puguin escriure, individualment (de forma anònima), al costat de cada paraula, el número de nens/nenes de la classe que creu que té aquesta manera de ser. Veure que no hi ha un únic adjectiu que ens identifica.*

?? *Després, en funció de les característiques que es repeteixin més, s'escullen les quatre o cinc més representatives del grup i s'associa cada una amb un color diferent. Es demana als nens que es representin en una gràfica, pintant un tros de cada color, segons creguin que tenen ells una manera de ser més que una altra. Aquest treball pot ser anònim ja que el que interessa és veure que tots tenim coses en comú però que també som diferents, sense personalitzar.*

Activitats de síntesi

- ✍️ Elaborar entre tots una gràfica molt més gran que representi com és la classe a partir de la superposició de les gràfiques individuals. Reflexionar a l'entorn del resultat: la classe és una mica de cada manera, ...- Què passaria si tots fossin xerraires?- i si tots fóssim molt callats, ...? ...
- ✍️ Fer dues llistes: trets que compartim, trets que ens diferencien.

✍️ ✍️ QUÈ RECOLLIM A LA PÀGINA DEL CONTE?

- ✍️ Representar el diagrama circular amb els diferents colors i una fletxa que relacioni cada part o color amb una foto del grup que representi aquesta manera de ser. Per exemple, si una característica del grup és xerraire, la foto representa al grup parlant, si és alegre estan rient, etc. S'haurien de veure les cares a prop.

Nivell educatiu: TERCER

Bloc: Quins aliments tan bons!

Activitats prèvies

- ☞☞ Respondre el qüestionari d'avaluació d'actituds previ.
- ☞☞ Recordar i escriure individualment els aliments que han consumit el dia anterior per a esmorzar, dinar, berenar i sopar. Posta en comú a la pissarra: Tots i totes hem menjat aliments semblants per a cada un dels moments del dia? A tots i totes ens agraden els mateixos aliments?,...
- ☞☞ Repassar la piràmide dels aliments.

Activitats de desenvolupament

- ☞☞ Recollir fotografies o fer dibuixos dels aliments que coneixem i intentar classificar-los, segons es consumeixen de primer, de segon plat, de postres, per esmorzar o berenar. Ens podem posar d'acord?
- ☞☞ A partir del recull anterior, cada nen i nena fabrica el seu menú preferit per a un dia, tenint en compte el que ja saben sobre la necessitat d'una alimentació sana i variada. El poden confeccionar amb el suport de fotos de plats cuinats o dibuixos i demanar la col·laboració de les famílies per tal de contrastar les seves opinions i poder justificar millor l'elecció. Posteriorment explicar al grup el menú elaborat i les seves avantatges.
- ☞☞ Comparar els menús amb el de l'escola. Intentar complementar alguns menús de l'escola amb el que menjarien per esmorzar i per sopar.
- ☞☞ Amb tots els menús elaborats farem un recull i decidirem amb qui el volem compartir (Per exemple amb les mares de la classe, el cuiner de l'escola, la mestra del taller de cuina, etc.).
- ☞☞ Ja sabem quins són els aliments que mengem i que més ens agraden a la classe, però, a tot arreu mengen el mateix?. Mirem dibuixos o fotos de menjars d'arreu del món. Alguns aliments a nosaltres ens resulten fastigosos? A molta gent l'aspecte del marisc o dels cargols, els resulta tan fastigós com a nosaltres ens pot resultar menjar un gos rostidet o una aranya torrada. Reflexionar a l'entorn d'aquest tema: Qui són els rars, ells o nosaltres? Viure en un lloc influeix sobre el que som, el que ens agrada, el que es pot fer,...¹
- ☞☞ Sempre hem menjat el mateix? Convidar algunes mares de la classe que ens vinguin a explicar com i que menjaven de petites. Posteriorment parlar a la classe sobre el que hem après. Per a totes les mares l'alimentació ha sofert els mateixos canvis?,...
- ☞☞ Convidar a les mares que ens expliquin com es prepara algun plat o dolç senzill, tradicional a les seves famílies. Com han après a fer-lo?. Recollir la recepta per escrit i passar-la a altres persones de la comunitat educativa.

?? ¹ Activitat estreta del llibre *Plural* de Xavier Lluç . Ed.

- ✍️ D'on provenen els aliments que mengem? Estudiar la procedència i fer un mural que resumeixi els resultats. Situar alguns d'aquests aliments al mapa mundi.
- ✍️ Per grups elaborar receptes de plats que no tots coneguin. Elaborar la fitxa de la recepta afegint on es fa servir amb preferència i quan es menja. Per tal de simplificar es poden concretar en postres, suc, etc.
- ✍️ Amb fotos petites: Alguns mengen.... altres mengem.... Però, tots mengem....
- ✍️ Reflexionar sobre la necessitat de menjar per viure. Tots els nens/es del món poden menjar? Tenen a l'abast tanta quantitat de menjar i tan variat?. Què fem a casa amb el menjar que sobra? Què podem fer individualment per solucionar aquestes grans diferències entre uns i altres?

Activitat de síntesi

- ✍️ Explicar el mural sobre la procedència dels aliments als companys/es de 4art per tal que sàpiguen el que nosaltres hem après. Donar a conèixer les receptes recollides i el que hem après sobre com compartim els aliments que ens agraden en funció de la nostra cultura familiar i el lloc on vivim.

✍️ ✍️ **QUÈ RECOLLIM A LA PÀGINA DEL CONTE?**

- ✍️ A partir de la representació mitjançant dibuixos de la cuina i els seus principals elements, se situen les fotografies dels alumnes que, a mode de diàleg, expliquen els aliments que més els agraden.

QUINS ALIMENTS TAN BONS

- Qüestionari previ -

1. Creus que totes les persones del món mengen els mateixos aliments?

---

2. Creus que a totes les persones els hi agraden els mateixos aliments?

---

3. Creus que en tots els països tots els nens i nenes mengen tantes vegades al dia com nosaltres?

---

4. Classifica els aliments que creus que són del nostre país i els que consideris que han vingut d'altres països del món:

Pizza, patata, oli, tomàquet, sal, kiwi, arròs, raïm, blat, hamburguesa, salsitxes.

Aliments amb origen

al nostre país

Aliments amb origen

en altre país

QUINS ALIMENTS TAN BONS

- Qüestionari previ -

5. Tatxa els aliments que consideris que es poden menjar .

cargols

conill

llagost

Gos rostit

aranyes

Algues

gambes

granotes

Pop

6. Saps que fa la teva mare o el teu pare amb el menjar que sobra?

---

7. Creus que tothom hauria de menjar el mateix?

Nivell educatiu: QUART

Bloc: Les feines dels pares i de les mares

Activitats prèvies

- ☒ ☒ Omplir el qüestionari previ
- ☒ ☒ Fer un llistat dels oficis que pensen que fan tots els pares i mares de l'escola i dir quin pensen que és el majoritari.

Activitats de desenvolupament

- ☒ ☒ Fer una enquesta a totes les famílies de l'escola, preguntant als companys, per saber tots els treballs que fan els pares i les mares de l'escola. Després fer una gràfica de barres per presentar els resultats d'una manera visual.
- ☒ ☒ Treballar els oficis més representatius a nivell d'escola i fer una fitxa de dades bàsiques:

?? *Nom. i Foto*

?? *Definició*

?? *Eines*

?? *Lloc de treball*

?? *Opinió d'algun pare que treballi d'això, etc.*

Amb els resultats es farà un petit dossier per a compartir amb altres cursos, un mural, ...

- ☒ ☒ Recollir altres oficis i treballs . Es pot consultar el diari i les seccions d'ofertes de treball. Mirar els requisits que demanen per accedir a aquest lloc de treball (estudis, edat, sexe, carnet de conduir...)

- ☒ ☒ Comparar certs aspectes dels oficis dels pares i d'altres que hagin estudiat. tenint en compte els aspectes físics però també els socials:

?? *Aspectes comuns*

?? *Aspectes diferencials*

?? *Fer un esquema amb els resultats.*

- ☒ ☒ Preparar una entrevista a un pare o una mare treballador/a. Fer l'entrevista. Recollir les dades per escrit, gravar-la i fer fotos. El resultat del treball pot servir per tal que altres cursos aprenguin coses sobre els oficis.

- ☒ ☒ Decidir entre tot el grup un ofici que no sigui dels pares i/o mares que també vulguin conèixer en profunditat. Convidar a una persona que es dediqui a ell i fer-li una entrevista.

Activitat de síntesi

- ✍✍Elaborar una Auca sobre els oficis sintetitzant tota la informació recollida al llarg del treball.

✍✍ **QUÈ RECOLLIM A LA PÀGINA DEL CONTE?**

- ✍✍El gràfic de barres amb el nom dels oficis i el núm. de pares i mares que hi treballen.
- ✍✍La gràfica que representa els oficis que els alumnes volen fer quan siguin grans.
- ✍✍Les fotos dels alumnes representant els treballs més freqüents dels pares i de les mares amb els la roba i les eines que fan servir.
- ✍✍Les frases de l'Auca que han elaborat referida al treball dels pares i de les mares

LES FEINES DELS PARES I LES MARES

- Qüestionari previ -

1. Consideres que hi ha oficis més importants que d'altres?

_____

2. Quins consideres que són més importants?

_____

_____

3. Perquè?

_____

4. El teu pare treballa? _____

5. I la teva mare? _____

6. I els germans/es? _____

7. Digues tres treballs que consideris que requereixen molt d'esforç:

_____

8. Quins treballs creus que són on es guanyen més diners?

_____

9. Els treballs més importants són en els que es guanyen més diners? _____

LES FEINES DELS PARES I LES MARES

-Qüestionari previ -

10. Quin treball creus que no pot fer una dona?

---

11. Quins treballs creus que no pot fer un home?

---

12. Quin treball creus que pot fer millor una dona?

---

13. I un home? _____

Nivell educatiu: CINQUÈ

Bloc: Diem coses de manera diferent

Activitats prèvies

- ✍️ Introduir el tema a partir de la lectura i comentari del conte "Els cosmonautes" de l'Eugeni Carmí i Umberto Eco.
- ✍️ Omplir el qüestionari individual de la pàgina següent *. Fer la posta en comú i recollir per escrit el que pensa el grup.

Activitats de desenvolupament

- ✍️ A partir d'una llista de paraules força conegudes dels diferents idiomes, establir, amb la col·laboració de tot el grup, la relació paraula-idioma.
- ✍️ Fer un quadre de doble entrada, en una cartolina, de manera que constin els idiomes propers a tots els nens i nenes i les paraules en aquests idiomes que coneixen. Per tal d'anar omplint el quadre, cada alumne/a buscarà diverses fonts d'informació i cada dia s'anirà ampliant amb les diferents aportacions. Cada nen o nena apunta la nova paraula i el seu nom en el quadre. Al final de la setmana veiem quantes paraules hem aconseguit.
- ✍️ Consensuar el mètode per a fer un recull de paraules i expressions en caló que utilitzen les seves famílies. Després decidir a qui i com ensenyem aquestes paraules apreses.
- ✍️ Jocs d'enigmes. Presentar l'equivalència d'algunes lletres de l'alfabet aràbic amb el nostre alfabet. L'enigma seran frases divertides que parlin d'ells mateixos, el títol del conte, etc. Atenció: l'escriptura aràbiga es llegeix de dreta a esquerra!.
- ✍️ Fer una llista de paraules que ens agradaria conèixer en tots els idiomes de l'escola. Suggestir les salutacions, els dies de la setmana, els espais del centre,... de manera que després es puguin utilitzar per a posar la data, saludar, anomenar espais, etc.
- ✍️ Situació en el mapamundi dels diferents continents. Pensem en quins es parlen les llengües que coneixem i esbrinem quines altres es parlen.

Activitats de síntesi

- ✍️ Elaborar un petit vocabulari en els quatre idiomes, en un full de color i oferir-lo a les altres classes.
- ✍️ Retolació dels quatre espais de l'escola d'ús col·lectiu en els quatre idiomes.

✍️ ✍️ QUÈ RECOLLIM A LA PÀGINA DEL CONTE?

- ✍️ Representació dels alumnes dins d'un avió viatjant per tal de descobrir les diferents maneres de parlar i d'escriure de les persones en els diferents continents.
- ✍️ Sobre la representació del mapamundi escriptura en diferents idiomes de la salutació "Bon dia", de manera que puguem aprendre com se saluda en els diferents idiomes i què es parla als diferents continents.

*QÜESTIONARI PER L'ACTIVITAT PRÈVIA

Nom:

Data:

Contesteu aquestes preguntes:

Quantes llengües creus que hi ha al món?

 unes 30

 al voltant de 100

 unes 1.000

 unes 4.000

Quantes maneres d'escriure coneixes?

Quina creus que és la llengua amb més parlants del món?

Hi ha llengües millors que d'altres? En quin sentit?

Quantes llengües hi ha a l'Estat espanyol i quines?

Quines es parlen a Catalunya?

Què vol dir que en un país hi ha bilingüisme?

Quantes llengües creus que sabem parlar entre tots els alumnes de la classe?

Nivell educatiu: SI SÈ

Bloc: Tots som immigrants

TOTS SOM IMMIGRANTS

- Qüestionari previ -

1. Senyala amb una creu les persones que creguis que són immigrants:

Un futbolista famós com el Rivaldo el teu avi la teva mare

Un japonès que és director de la NISSAN Un científic que ve a donar un curs a la UNIVERSITAT

Un marroquí que ve a treballar a Sant Boi Els pares del teu amic que s'han anat a treballar a França

2. Hi ha algú de la teva família que hagi immigrat?

---

3. Tenen els mateixos drets els immigrants que les persones que han nascut aquí?

Nivell educatiu: QUART.

Bloc: Sabem fer coses

Activitats prèvies

- ✍️ ✍️ Què vol dir saber fer coses? Reflexionar sobre aquesta frase i fer llistat de les coses que sabem fer bé cadascun de nosaltres o les persones que coneixem.

Activitats de desenvolupament

- ✍️ ✍️ Dibuixar un arbre molt gros, de manera que en el centre del tronc puguin escriure el seu nom. Després cada nen/a ha de pensar en allò que sap fer bé, en allò pel que serveix molt. Poden ser coses interiors, com per exemple ser bons amics, escoltar, ajudar a qui ho necessita, etc. A continuació cada un posa al seu arbre tantes arrels com coses bones hagi trobat en si mateix. Cada arrel portarà el nom d'una cosa. Les branques portaran el nom de coses que hagin fet per si mateixos, les coses que van aprenent,... Poden quedar arrels i branques buides per continuar apuntant. Penjar els arbres a la paret de la classe.
- ✍️ ✍️ Fer una enquesta als companys i companyes de 4t i 5è per tal de recollir les coses que ells o elles saben fer. Elaborar una gràfica i treure conclusions: Tots i totes sabem fer el mateix? Quines avantatges té que cadascun/una sàpiga fer coses diferents?,.....
- ✍️ ✍️ Investigar entre els adults qui sap fer alguna cosa que ens podria explicar a la classe. Partir de preguntar als pares i a les mares que és allò que saben fer millor, de tot el que fan. Valorar que tot és necessari, no només les coses més boniques o espectaculars, algunes persones fan molt bé alguna de les activitats quotidianes i ens podrien ensenyar com ho fan i com han après a fer-ho.
- ✍️ ✍️ Fer una activitat de creació plàstica mitjançant treball cooperatiu. De manera que es necessiti la col·laboració i aportació de tots i totes del grup per poder desenvolupar l'activitat. Explicar i reflexionar sobre el procés i les emocions sentides.

Activitat de síntesi

- ✍️ ✍️ Presentar en un mural a cada nen i nena de la classe amb l'explicació pròpia sobre allò que sap fer millor o que més li agrada. Podem recollir també la presentació d'altres persones adultes o companys d'altres classes que hàgim descobert mentre fèiem el treball.

✍️ ✍️ QUÈ RECOLLIM A LA PÀGINA DEL CONTE?

- ✍️ ✍️ Representar l'arbre. A cada branca hi ha penjada la foto d'un dels nanos que explica en una o dues frases allò que sap fer millor o que li agrada més.

✍️ ✍️

E. EXEMPLES D'UNITATS DE PROGRAMACIÓ

Educació Infantil

NIVELL P. 4

Corresponent al bloc temàtic:

“ENS AGRADA PRESUMIR”

Cicle Inicial d'Educació Primària

NIVELL PRIMER

Corresponent al bloc temàtic:

“ENS HO PASSEM MOLT BÉ”

Cicle Mitjà d'Educació Primària

NIVELL TERCER

Corresponent al bloc temàtic

“QUINS ALIMENTS TAN BONS”.

Cicle Superior d'Educació Primària

NIVELL CINQUÈ

Corresponent al bloc temàtic

“DIEM COSES DE MANERA DIFERENT”

UP: ENS AGRADA PRESUMIR		NIVELL: P-4		SESSIONS: 20 hores 3 setmanals	
OBJECTIUS DIDÀCTICS		CONTINGUTS			
		PROCEDIMENTS	CONCEPTES	ACTITUDS	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Descobrir les possibles diferències que hi ha en la manera de vestir de cadascun de nosaltres mateixos. 2. Reflexionar sobre les maneres diferents que tenim de vestir, tenint en comte les situacions. 3. Mostrar interès per buscar informació, ja sigui fotos, preguntes tant als adults. 5. Expressar al grup els coneixements relacionats amb el tema. 6. Observar amb interès i respecte tot el material recollit del tema. 7. Admetre que hi ha països on no vesteixen igual que nosaltres i d'altres que tenen una manera semblant a la nostra de vestir. 8. Descobrir el màxim de semblances entre les formes de vestir de diferents països. 9. Raonar perquè hi ha algunes diferències en les formes de vestir. 10. Respectar les diferències de vestir dels diferents països. 11. Identificar-se en la manera de vestir amb alguns països. 12. Empatitzar amb la manera de vestir de països molt diferents del nostre. 13. Acceptar vestir-nos amb els vestits tradicionals de països diferents. 		<ol style="list-style-type: none"> 1. Observació de com vestim nosaltres i els nostres companys/nyes. 2. Verbalització de les peces amb que vesteixen els nens/es. 3. Classificació de la roba en funció del sexe, de l'activitat, de l'època de l'any,... 4. Disseny de diferents vestits. 5. Observació de com vesteixen en països diferents del nostre. 6. Anàlisi de les diferències de vestits. 7. Descripció de les diferents formes de vestir. 8. Elecció de diferents que ens agraden. 9. Localització al Mapamundi d'altres països. 10. Síntesi de tots els aspectes del vestit que s'han treballat. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Els vestits dels: Nens Nenes Pare Mare. 2. Les prendes de vestir: tipus. 3. Les estacions: L'hivern ... L'estiu. 4. El clima: Tropical Mediterrani, Continental. 5. Celebracions de la cultura: Gitana, Marroquí, Autòctona 6. -Els vestits de les celebracions. 7. -Els vestits d'altres països. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Interès a verbalitzar els propis coneixements del tema. 2. Respecte per la manera de vestir de la gent del propi país i d'altres països. 3. Acceptació a vestir-se com ho fan d'altres cultures. 4. Recerca de material per poder fer més enriquidora la proposta de treball. 5. Superació dels prejudicis de les persones de cultura diferent a la nostra. 6. Valoració positiva de la manera de vestir d'altres cultures. 7. Tolerància per les persones de cultures diferents. 	

UP: ENS AGRADA PRESUMIR

NIVELL: P-4

SESSIONS: 20 hores 3 setmanals

ACTIVITATS D' APRENENTATGE

RECURSOS MATERIALS

ACTIVITATS PRÈVIES

1. Mirar-nos al mirall. Veure com anem vestits.

ACTIVITATS DE DESENVOLUPAMENT (1)

1. Observar com anem vestits. Descriure les peces de roba.
2. Cadascú es dibuixa a un mateix, intentant reflectir en el dibuix la roba que porta.
3. Exposar als nens/nenes l'interrogant: Sempre vestim igual?
4. Diàleg sobre la roba que tenim, el tipus de roba segons l'edat, la feina, l'època de l'any, l'activitat, l'ocasió, etc... Consultarem revistes, catàlegs, llibres o fotos que portaran de casa.
5. Fer diferents classificacions de les peces de roba segons diversos criteris: estacions de l'any (Estiu-hivern), per les festes, per anar a l'escola, etc.
6. Exposar als nens/nenes l'interrogant: Tothom vesteix igual?
7. Observar i fotografiar la roba més característica de les diferents cultures convidant a alguns pares que ens portin vestits tradicionals i ens els ensenyin.
8. Veure que tots tenim vestits especials per les festes (casament, festes de l'escola...). Verbalitzar les conclusions: cada dia tots portem:..., però quan celebrem les nostres festes ens vestim una mica diferent:...
9. Joc "Dissenya la moda". Dissenyar un vestit que ens agradi molt. Explicar als companys com és aquest vestit. D'aquesta manera poden veure que potser els vestits que han escollit els seus amics/amigues no els agraden, però per això no canviarem d'amics o d'amigues.

Bibliografia:

"Nens com jo" UNICER .Barcelona,1995, ed Bruño.

"Celebracions (nens com jo)" BARNABAS I ANABEL KINDERSLEY. Barcelona, 1997, Ed. Bruño.

Audiusuals:

Video

Grabadora

Noves tecnologies:

Ordinador

Escaner

Impressora

Altres:

Màquina plastificar

Càmara fotogràfica

Joc "Dissenya la moda"

UP: ENS AGRADA PRESUMIR

NIVELL: P-4

SESSIONS: 20 hores 3 setmanals

ACTIVITATS D' APRENTATGE

RECURSOS MATERIALS

?? *Totes aquestes activitats es treballen per tal que descobreixen que hi ha diferents maneres de vestir, que unes agradaran més que d' altres, però que unes ens agradaran més que d' altres, però per això no significa que les persones que les porten ens agradin o no.*

ACTIVITATS DE DESENVOLUPAMENT (i2)

10. Generalitzar les conclusions sobre si tots nosaltres vestim igual i si cada un de nosaltres sempre vesteix igual a altres persones, nens/nenes d' altres països.
11. Buscar fotos de nens d' altres països, a partir del llibre “Nens com jo” d' UNICEF. Una vegada escanejada i plastificades les utilitzem com a material manipulatiu.
12. Fem fotos dels nens/nenes de la classe que quedin del mateix tamany que les que tenim dels nens del mon.
13. Manipulació lliure per part dels nens i de les nenes de les fotos. Observació: quines s' assemblen i quines no, quines són de països càlids i quines de freds, ...
14. D'altra banda plastifiquem solament la cara de la foto dels nens per posar-les a sobre dels països i sembla que es vesteixen amb els altres vestits.
15. Cada nen escull quina de les combinacions, de la seva cara amb els diferents vestits li agrada més i verbalitza els motius.
16. Ajudem que es posin en el lloc de l' altre a través de les activitats anteriors i d' altres, com: jugar a pensar que passaria si estiguéssim en un país molt fred o molt calent (ensenyar fotos o pòsters del paisatge de cada cas) i portéssim la mateixa roba d' aquí. Com ens sentiríem a la nostra escola amb la roba que porten les nenes de les fotos d' un altre país? Perquè?

ACTIVITATS DE SÍNTESI

1. Fer un mural amb els vestits propis de la cultura magrebina, de manera que puguin aprendre el s noms dels que veuen sovint.
2. Il·lustrar el Mapamundi amb les fotos del món situades al seu país corresponent.
3. Preparar una desfilada de models amb diferents tipus de roba, segons el que cada un pugui aportar: de festa, d'esport, tradicional, la que portin a diari...Treballar la descripció de la roba de manera que cada un pugui comentar la roba que porta un altre company/a Fer fotos. Podem convidar a algun altre grup a veure la desfilada.

Material fungible:

- Plastificadors
- Rodets
- Fulls blanc
- Fulls preparats per la mestra
- Paper embalat
- Rotuladors
- Colors de fusta
- Plastidecors
- Tisores
- Pegament

UP: ENS AGRADA PRESUMIR

NIVELL: P-4

SESSIONS: 20 hores 3 setmanals

AVALUACIÓ (qyè, quan, com)

**ORIENTACIONS
METODOLÒGIQUES**

Prèviament:

1. A la realització de les activitats farem una sessió per avaluar l'interès pel tema, els coneixements en general, les opinions, les expectatives de l'alumnat respecte al tema de treball.

Posteriorment partirem de l'observació sistemàtica en les diferents activitats d'aprenentatge.

Al llarg de les sessions observarem :

1. Com ha participat al llarg de les converses?
2. Quina ha sigut la seva col·laboració?
3. Ha gaudit disfressant-se ?
4. Ha creat nous models de vestit?
5. Reconeix de quins països són alguns nens/nenes pels seus vestits?
6. Relaciona els vestits en funció de l'estació de l'any?
7. El tipus de comentaris que fa en funció de la manera de vestir nens d'altres països.
8. Li agrada veure's amb vestits d'altres països?
9. Analitzaré les opinions i coneixements a l'inici de l'unitat i a la finalització.
10. Quina mena d'actituds té l'alumnat envers els nens i nenes d'altres països després de haver fet el treball.

L'avaluació final:

1. La faré a partir d'imatges de nois d'altres països i mantindrè una conversa individual amb cada alumne respecte els temes que hem treballat, i comprovaré tot allò que han après .

Aquesta unitat de programació es durà a terme amb flexibilitat i estarà oberta a les diferents propostes que puguin suggerir els nens i nenes.

En les activitats que es requereix una atenció dels nens i les nenes cap a la mestra, s'ha de tenir en compte:

1. Buscar la manera d'interessar a l'alumnat per aquella activitat.
2. Fer servir un vocabulari entenedor i correcte per fer arribar el contingut del tema que interessa treballar.
3. Estimular la participació dels nens i nenes al llarg de les activitats que es faran .
4. Buscar per les activitats que ho requereixin estímuls visuals o gràfics que puguin ajudar al millor enteniment.

UP : Ens ho passem molt bé NIVELL: Primer SESSIONS:6 de llenguatge, 3 de matemàtica, 2 de plàstica, 8 de coneixement del medi			
<i>OBJECTIUS DIDÀCTICS</i>		<i>CONTINGUTS</i>	
	<i>PROCEDIMENTS</i>	<i>CONCEPTES</i>	<i>ACTITUDS</i>

<ol style="list-style-type: none"> 1. Descriure oralment les activitats que fem per passar-ho bé. 2. Saber explicar un joc o una festa. 3. Dibuixar els nostres jocs preferits. 4. Participar en les activitats d'investigació i observació. 5. Fer prediccions dels resultats d'una enquesta. 6. Recollir dades preguntant als, les companyes i pares/mares. 7. Representar les dades recollides mitjançant el dibuix i/o amb material manipul·lable. 8. Reconèixer elements comuns entre jocs i festes d'altres llocs i els nostres. 9. Rescriure les normes d'un joc. 10. Elaborar normes noves per un joc. 11. Construir jocs a partir d'elements senzills. 12. Saber respectar les normes de cada joc. 13. Participar activament i ordenadament en els diàlegs amb els companys i els pares i mares convidats a la classe. 14. Valorar la importància de totes i tots en els jocs d'equip. 15. Gaudir jugant i ensenyant a jugar. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Enumeració i descripció de jocs i festes coneguts. 2. Recerca d'informació en els llibres. 3. Recollida d'informació: elaboració d'una enquesta senzilla. 4. Confecció d'una gràfica senzilla. 5. Construcció de jocs. 6. Utilització del dibuix per representar i explicar coses. 7. Transcripció i creació de normes per un joc. 8. Elaboració d'un dossier de jocs. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hi ha diferents maneres de passar-ho bé: jocs, festes, contes, cançons, danses... 2. A tots i totes ens agrada passar-ho bé(siguem d'on siguem, grans i petits...) 3. Hi ha elements comuns entre els jocs i festes de diferents llocs i èpoques, 4. Els jocs tenen normes que cal complir. Les normes surten d'acords. 5. Localització geogràfica (intuitiva) dels llocs de procedència de jocs, festes i contes treballats. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cooperació per construir un joc entre tots. 2. Ajuda mútua en els jocs d'habilitat. 3. Participació activa i correcta en els diàlegs. 4. Tolerància i solidaritat amb els menys hàbils. 5. Respecte a les normes establertes per jugar. 6. Valoració de l'esforç de fer-se les joguines. 7. Respecte vers les costums, tradicions i festes d'altres llocs.
<p>UP : Ens ho passem molt bé NIVELL: Primer SESSIONS:6 de llenguatge, 3 de matemàtica, 2 de plàstica, 8 de coneixement del medi</p>			
<p>ACTIVITATS D'APRENTATGE</p>			<p>RECURSOS MATERIALS</p>

DE PRESENTACIÓ.

1. A la rotllana parlem de què fem per passar-ho bé. Després cada alumne/a dibuixa el seu joc o activitat predilecta.
2. A la rotllana parlem de què fan els nens d'altres llocs per passar-ho bé: el que creiem que fan, el que SABEM i el que volem SABER.

DE DESENVOLUPAMENT:

1. Dibuixem el que sabem (com juguen a Cuba, la Índia, Equador) .
2. Comencem a investigar en els llibres que la mestra porta a la classe.
3. Preparem un full per portar a casa i preguntar als pares i mares, avis, àvies, a què jugaven quan eren petits.
4. Preparem una enquesta per preguntar a tots i totes les alumnes de l'escola quins són els seus jocs preferits. Primer fem una predicció dels jocs que creiem més populars.
5. Per representar els resultats fem una gràfica de barres enganxant gomets.
6. Ve un pare a explicar-nos a que jugava quan era petit.
7. Parlem de les normes de jocs molt coneguts i les escrivim entre tots (la gallineta cega, mar i cel, dòmino, xarranca).
8. Inventem normes noves per un joc conegut (Pesta alta).
9. Construïm un joc indi amb pedres (la panera) i un joc xinès amb bastonets (el mikado).
10. Fem un llistat de les festes que celebrem i les ordenem cronològicament.
11. Triem les festes que més ens agraden del llibre de festes del món.
12. La mestra llegeix contes de diferents països i els dibuixem i escrivim el títol.
13. Triem el conte que ens ha agradat més de tots.

DE SINTESI:

1. Reflexionem a la rotllana: semblances i diferències entre els nostres jocs i els dels pares i mares, els d'altres llocs...
2. Ens trobem amb nens d'altres classes (P-5) per explicar-los un joc i jugar.
3. Elaborem un mural amb tota la feina i un petit dossier de jocs.
4. Convidem als nens de segon per explicar-los el que hem fet.
5. A la rotllana: parlem del que hem après i ho relacionem amb el que vam dir en la xerrada inicial.

Bibliografia:

1. Quadernets NYAM-NYAM
Ed. Teide. N°s 7/11
2. Maleta sobre la Índia.
Fundació Vicenç Ferrer.
3. El llibre fantàstic dels jocs.
Ed. Timun Mas.
4. Els nostres contes favorits
d'arreu del mon. Col. Nens com jo.
Ed. Leopoldo Blume.
5. Celebracions. Col. Nens com
jo. Ed. Bruño.
6. Col·lecció Nens i nenes del
món: Petit Sioux, Petita Massai,
Petits Inuit, Petita Nenet, Petita
Quitxè, Petit Maorí. Ed. Con-Bel.
7. Tots i totes som únics. Escola
Montbaig.
8. Materials per construir els
jocs: pedres, bastonets, una
panera, retoladors.
9. Material fungible habitual de
la classe.

UP : Ens ho passem molt bé NIVELL: Primer SESSIONS:6 de llenguatge, 3 de matemàtica, 2 de plàstica, 8 de coneixement del medi

<i>AVALUACIÓ (què, com , quan)</i>	<i>ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES</i>
<p data-bbox="488 288 808 316" style="text-align: center;">AVALUACIÓ INICIAL</p> <p data-bbox="197 355 1016 411">Anotar i fer un llistat amb les primeres idees sobre el tema (activitats de presentació).</p> <p data-bbox="461 435 835 462" style="text-align: center;">AVALUACIÓ FORMATIVA</p> <p data-bbox="197 502 1084 624">Al llarg del procés anar avaluant la participació, les aportacions d'idees, la col·laboració i la realització de les tasques per part de cada nen/nena (la mestra va prenent les anotacions que li calen). S'avalua l'assoliment dels objectius didàctics: full d'observació sistemàtica.</p> <p data-bbox="468 647 828 675" style="text-align: center;">AVALUACIÓ SUMATIVA</p> <p data-bbox="197 715 1070 770">A partir de les activitats de síntesi, sobretot en la xerrada final on els nens i nens expliquen tot allò que han après (la mestra anota les aportacions de tots).</p>	<p data-bbox="1189 443 2056 603">Per tal que els nens s'adonin de l'abast del treball, aquest no s'ha limitat a les sessions de coneixement del medi: a l'hora de matemàtica s'ha fet el treball de recollida i representació de dades; a les sessions de llenguatge el treball de reescriptura de les normes dels jocs i de lectura dels contes, així com el treball de llengua oral; a l'hora de plàstica la construcció de jocs, etc.</p> <p data-bbox="1189 635 2047 756">S'ha donat molta importància a les xerrades de reflexió, plantejant als alumnes interrogants que els fessin adonar que a tothom li agrada passar-ho bé, sigui quin sigui el lloc on viuen, la seva situació social o l'època i que hi ha més semblances que diferències entre els jocs, festes i contes de tots.</p>

UP: QUINS ALIMENTS TAN BONS		NIVELL: 3er.		SESSIONS: 10
OBJECTIUS DIDÀCTICS		CONTINGUTS		
		PROCEDIMENTS	CONCEPTES	ACTITUDS
<p>10. Prendre consciència de què suposa alimentar-se correctament.</p> <p>11. Saber relacionar alimentació dolenta i problemes de salut</p> <p>12. (excessos i /o manca)</p> <p>13. Elaborar menús fent referència al concepte de dieta equilibrada.</p> <p>14. Practicar hàbits d'higiene personal i envers el grup a l'hora de menjar.</p> <p>15. Conèixer les normes mínimes del protocol a taula.</p> <p>16. Conèixer de forma molt esquemàtica els quatre grups en què dividim els aliments.</p> <p>17. Saber que els aliments es divideixen en tres grans blocs: procedència animal, vegetal i mineral.</p> <p>18. Mostrar interès i respecte pels diferents menjars d'arreu del món.</p> <p>19. Mostrar una actitud reflexiva envers alguns tòpics existents sobre aliments “fastigosos” que mengen els altres enfront als del meu entorn familiar.</p> <p>20. Prendre consciència de què l'alimentació per a tots els nens/es és un dret.</p> <p>21. Saber comprendre l'evolució de la nostra pròpia manera d'alimentar-nos.</p> <p>22. Conèixer la procedència dels aliments que mengem: Àsia, Amèrica, Itàlia, Àfrica...</p> <p>23. Reconèixer l'estructura d'una recepta de cuina i també la que fa referència a la presentació d'un menú.</p> <p>24. Mostrar-se participatiu i respectuosos envers les mares que venen a cuinar algun plat.</p>		<p>25. Classificació dels aliments atenent al seu origen.</p> <p>26. Elaboració de diferents menús equilibrats.</p> <p>27. Elaboració de receptes de cuina.</p> <p>28. Observació de l'elaboració d'un plat procedent d'altra cultura.</p> <p>29. Lectura de fitxes de receptes de cuina d'arreu del món.</p> <p>30. Identificació dels aliments que componen els quatre grups alimentaris.</p> <p>31. Observació de mapes del món i situació d'aliments coneguts en el seu lloc de procedència.</p>	<p>32. Els aliments i la salut</p> <p>33. L'alimentació equilibrada</p> <p>34. L'origen dels aliments: animal, vegetal, mineral</p> <p>35. Funció dels aliments:</p> <p>Constructor: proteïnes</p> <p>Energètics: sucres, greixos...</p> <p>Reguladors: minerals, aigua</p> <p>36. Alimentar-se: un dret</p> <p>37. Evolució històrica en la manera d'alimentar-nos.</p> <p>38. El respecte pels fets diferents.</p> <p>39. Procedència geogràfica d'aliments dels nostre entorn.</p>	<p>40. Consciència de la influència que una alimentació correcta pot tenir en la salut.</p> <p>41. Acceptació i respecte pels diferents menjars d'arreu del món i la manera en què es mengen.</p> <p>42. Adquisició dels hàbits adequats per a seguir una alimentació sana.</p> <p>43. Reconeixement i acceptació de semblances i diferències entre els altres: de tipus ètnic, religiós o d'altres</p> <p>44. Confiança en ell mateix i en les seves possibilitats davant dels altres.</p> <p>45. Actitud crítica davant els missatges amb estereotips i/o amb connotacions racistes.</p>

UP: QUINS ALIMENTS TAN BONS

NIVELL: 3er.

SESSIONS: 10

ACTIVITATS D' APRENENTATGE

RECURSOS MATERIALS

ACTIVITATS PRÈVIES

1. Recordar i escriure individualment els aliments que han consumit el dia anterior per a esmorzar, dinar, berenar i sopar. Posta en comú de les semblances i diferències del que hem menjat.

ACTIVITATS DE DESENVOLUPAMENT

1. Recollir fotografies dels aliments que coneixen i intentar classificar-los segons l'ordre en què els mengen en els àpats.
2. Fabricar cada alumne un menú tenint en compte el que ja coneixen sobre la necessitat de tenir una alimentació sana i variada.
3. Explicar cada alumne al grup el seu menú i perquè han fet aquesta elecció.
4. Observar en llibres, dibuixos, fotos, que mengen en altres llocs del món. Veure similituds i diferències.
5. Fer un debat sobre aquells plats que ens semblen fastigosos d'altres llocs i dels nostres propis que a altres li poden resultar també fastigosos (el porc, els cargols, el pop,...). Veure com el lloc on vivim influeix en el què mengem, el que ens agrada, el que podem fer...
6. Comprovar l'evolució del menjar. Convidar a alguns pares que ens expliquin que menjaven de petits/es.
7. Convidar a les mares que ens expliquin com es prepara algun plat o dolç senzill, tradicional a les seves famílies. Recollir la recepta per escrit i passar-la a altres persones de la comunitat educativa.
8. Estudiar la procedència dels aliments que mengem i fer un mural que resumeixi els resultats.
9. Elaborar en grup receptes de cuina que no tots coneguin. Elaborar la fitxa de la recepta afegint on es fa servir amb preferència i quan es menja.
10. Amb fotos petites recollir : Alguns mengen... altres mengem.... Però tots mengem...

ACTIVITATS DE SÍNTESI

1. Explicar el mural sobre la procedència dels aliments als companys/es de 4art per tal que sàpiguen el que nosaltres hem après. Donar a conèixer les receptes recollides i el que hem après sobre com compartim els aliments que ens agraden en funció de la nostra cultura familiar i el lloc on vivim.

Bibliografia

1. “Coneixement del medi natural” CÈRCOL 1 . Ed. TEXT.Edicions 62
2. “Llengua castellana” PEI X DE SABÓ 1. Ed. BARCANOVA.
3. “Pequeños cocineros” UNICEF.
4. “El teu menjar” Enciclopedia PLAZA JOVEN.
5. “Nens com jo” Ed. BRUÑO.
6. Xavier Lluch.- Plural-. Edicions TÀNDEM

Audiovisuals

1. Video
2. Gravadora

Noves tecnologies

1. Ordinador
2. Escaner
3. Impressora

Altres

1. Màquina de plastificar
2. Ingredients alimentaris per elaborar els plats que cuinen les mares
3. Mapamundi
4. Fotografies d'altres menjars darreu del món.

UP: QUINS ALIMENTS TAN BONS	NIVELL: 3er.	SESSIONS: 10
<i>AVALUACIÓ (què, com , quan)</i>	<i>ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES</i>	
<p style="text-align: center;">AVALUACIÓ INICIAL</p> <p>1. Detectar els coneixements previs a partir de un debat sobre els aliments que mengem. Detectar tant els coneixements que tenen com les actituds . Recollir les aportacions dels alumnes en una fitxa que es donarà a conèixer també als alumnes.</p> <p style="text-align: center;">AVALUACIÓ FORMATIVA</p> <p>1. S'anirà anotant en un registre l'evolució de cada alumne en les diferents activitats. Valorarem també les actituds a l'hora de treballar en grup, el grau de col·laboració i el respecte que manifesten envers les diferències. Altre aspecte a avaluar és l'interès que mostren per consultar els llibres proposats per la recerca d'informació, per preguntar sobre el tema de treball.</p> <p style="text-align: center;">AVALUACIÓ FINAL</p> <p>Partint dels objectius didàctics avaluarem:</p> <p>1. FETS, CONCEPTES: Que siguin capaços de classificar els aliments segons la seva funció i l'origen. Que sàpiguen explicar que és una dieta equilibrada. Que sàpiguen localitzar en el mapa la procedència dels aliments més comuns coneguts per ells/es.</p> <p>2. PROCEDIMENTS: Elaborar un menú a partir dels diferents aliments estudiats incloent si és del seu grat altre d'altres països.</p> <p>3. ACTITUDS: A partir de l'observació dels canvis generats després del treball de la unitat. Elaborar una fitxa d'autoregistre on els alumnes puguin reflexionar sobre diferents aspectes actitudinals (la dieta, les diferències en quant a l'alimentació, el dret a l'alimentació, la posició davant la publicitat alimentària...)</p>	<p>L'objectiu fonamental a l'hora d'elaborar aquesta unitat de programació ha estat que els alumnes de 3er s'adonin de què existeix un món molt ampli fora del què ells coneixen on fins i tot la manera d'alimentar-se es diferent però igualment vàlida i respectable. Hem fet activitats de tipus pràctic com la elaboració d'un plat típic del Marroc elaborat per un grup de mares i amb la col·laboració d'altres mares que pertanyen a l'AMPA de l'escola, sempre fugint de connotacions folklòriques i buscant la dignificació de qualsevol manifestació cultural diferent a la nostra. El mateix hem fet amb un plat elaborat per una mare gitana.</p> <p>També hem treballat receptes de cuina i elaboració de menús, amb objectius de doble intencionalitat , per una banda els que els hi corresponen dintre de l'àrea de llengua i interdisciplinàriament en relació a d'altres àrees d'aprenentatge.</p> <p>Dintre de l'àrea de socials aniria lligat el treball amb mapes on es situen els productes propis del lloc que treballem. A l'àrea de naturals s'han fet exercicis per tal de conèixer l'origen i funció dels aliments i conèixer que és una dieta equilibrada.</p> <p>S'han combinat activitats en gran grup, en petit grup, individuals, activitats d'escoltar i observar i d'investigar (amb aliments , en llibres...).</p>	

UP: Diem coses de manera diferent	NIVELL: 5è.		SESSIONS: 10
OBJECTIUS DIDÀCTICS	CONTINGUTS		
	PROCEDIMENTS	CONCEPTES	ACTITUDS
<ol style="list-style-type: none"> 1. Saber explicar oralment el resultat d'una lectura. 2. Saber respondre un qüestionari escrit. 3. Representar dades en un quadre de doble entrada. 4. Consensuar amb el grup la manera de fer determinades activitats. 5. Elaborar un quadre per recollir dades. 6. Reconèixer la situació geogràfica de diferents països en el mapamundi. 7. Esbrinar quines llengües es parlen en diferents indrets del món. 8. Descobrir l'equivalència entre l'alfabet àrab i el nostre. 9. Fer un recull de paraules en caló. 10. Reconèixer els quatre idiomes que es parlen a l'escola. 11. Elaborar rètols i alfabet utilitzant les quatre llengües d'ús. 12. Participar ordenadament en les xerrades a la classe. 13. Admetre el valor de totes les llengües com a vehicles de comunicació. 14. Respectar l'utilització de la llengua pròpia de cadascú. 15. Gaudir aprenent paraules en idiomes diferents. 16. Mostrar interès per buscar informació. 17. Reflexionar sobre la importància de la llengua pròpia per a tothom. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Retolació dels espais d'ús col·lectiu de l'escola en els quatre idiomes. 2. Recerca d'informació en els llibres i en l'ordinador. 3. Resposta a un qüestionari escrit individual. 4. Representació en un quadre de doble entrada del vocabulari conegut en les quatre llengües d'ús. 5. Invenció d'un mètode per recollir informació a les famílies. 6. Utilització de l'alfabet àrab. 7. Confecció d'un llistat de paraules d'ús comú. 8. Transcripció als quatre idiomes d'ús. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. El quatre idiomes de l'escola: <ul style="list-style-type: none"> Català Castellà Caló Àrab 2. Ubicació geogràfica de les llengües: <ul style="list-style-type: none"> Els continents Els països 3. Els alfabet: <ul style="list-style-type: none"> Llatí Àrab 4. Les formes de comunicació: <ul style="list-style-type: none"> Oral Escrita Simbòlica 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Acceptació del valor de totes les llengües. 2. Tolerància vers l'utilització de llengües diferents. 3. Respecte pels idiomes que ens són desconeguts o aliens. 4. Superació dels prejudicis cap el que és diferent. 5. Trobar plaer desxifrant codis fins ara desconeguts. 6. Participació activa i correcta en les tasques col·lectives 7. Interès per aprendre i compartir coneixements.

UP: Diem coses de manera diferent

NIVELL: 5è.

SESSIONS: 10

ACTIVITATS D' APRENENTATGE

RECURSOS MATERIALS

ACTIVITATS PRÈVIES

8. Introduir el tema a partir de la lectura i comentari dels materials bibliogràfics.
9. Omplir el qüestionari individual de la pàgina següent. Fer la posta en comú i recollir per escrit el que pensa el grup.

ACTIVITATS DE DESENVOLUPAMENT

1. A partir d'una llista de paraules força conegudes dels diferents idiomes, establir, amb la col·laboració de tot el grup, la relació paraula-idioma.
2. Fer un quadre de doble entrada, en una cartolina, de manera que constin els idiomes propers a tots els nens i nenes i les paraules en aquests idiomes que coneixen. Per tal d'anar omplint el quadre, cada alumne/a buscarà diverses fonts d'informació i cada dia s'anirà ampliant amb les diferents aportacions. Cada nen o nena apunta la nova paraula i el seu nom en el quadre. Al final de la setmana veiem quantes paraules hem aconseguit.
3. Consensuar el mètode per a fer un recull de paraules i expressions en caló que utilitzen les seves famílies. Després decidir a qui i com ensenyem aquestes paraules apreses.
4. Jocs d'enigmes. Presentar l'equivalència d'algunes lletres de l'alfabet àrab amb el nostre alfabet. L'enigma seran frases divertides que parlin d'ells mateixos, el títol del conte, etc. Atenció: l'escriptura àrbiga es llegeix de dreta a esquerra!
5. Fer una llista de paraules que ens agradaria conèixer en tots els idiomes de l'escola. Suggestir les salutacions, els dies de la setmana, els espais del centre,... de manera que després es puguin utilitzar per a posar la data, saludar, anomenar espais, etc.
6. Situació en el mapamundi dels diferents continents. Pensem en quins es parlen les llengües que coneixem i esbrinem quines altres es parlen.

ACTIVITATS DE SÍNTESI

1. Elaborar un petit vocabulari en els quatre idiomes, en un full de color i oferir-lo a les altres classes.
2. Retolació dels quatre espais de l'escola d'ús col·lectiu en els quatre idiomes.

Bibliografia

1. "Els cosmonautes" de l'Eugeni Carmí i Umberto Eco.
2. "El llibre dels perquè". Rodari, G. (1993) Ed. La Galera.
3. "Samir". M.A. Ollé. Ed. Onda. Colecció La Mirilla.
4. "Haruxan". Ana i Mercè Gasol. Ed. Onda. Col·lecció L'Espill.
5. "Ostelinda, jo vinc de tot arreu". Carmen Garriga i Ana Jiménez. Rosa Sensat. Ed. La Galera.
6. "Dites-le en 20 llengües" Varis. CNDP - Documentation Migrants.
7. "Àrab-Català. Diccionari visual". Varis. Dept. d'Ensenyament.
8. "Nevipens Romani. Noticias Gitanas". Publicació quincenal.
9. "Diccionario Caló-Castellano". Asociación cultural gitana de Camps Blancs. Any 2000.

Noves tecnologies

1. Internet
2. Via Digital
3. CDs.

<p>UP: Diem coses de manera diferent</p>	<p>NIVELL: 5è.</p>	<p>SESSIONS: 10</p>
<p>AVALUACIÓ (<i>què, com, quan</i>)</p>	<p>ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES</p>	
<p>AVALUACIÓ INICIAL</p> <p>1. En la posta en comú que es fa després de donar una primera ullada als materials disponibles, es detectaran els coneixements previs sobre el tema o idees inicials.</p> <p>AVALUACIÓ FORMATIVA</p> <p>1. Durant totes les activitats de desenvolupament, es farà una observació sistemàtica que tindrà en compte:</p> <p>L'actitud d'interès i participació.</p> <p>L'aportació d'idees personals i adquirides.</p> <p>La capacitat de relacionar conceptes.</p> <p>L'esforç per comprendre i aprendre.</p> <p>El grau de comunicació amb el grup manifestant les pròpies conclusions i/o interrogants.</p> <p>El nivell de sensibilització envers les reflexions.</p> <p>El nivell de respecte vers les idees i les maneres de ser d'altres.</p> <p>AVALUACIÓ FINAL</p> <p>1. En l'escrit personal on s'explica el que hem après sobre el tema: Quines coses sabem que no sabem. En quines coses hem descobert que estavem equivocats o teniem una visió parcial ...</p> <p>2. A nivell oral, saber explicar davant del mapamundi la localització geogràfica de les llengües més parlades i les més locals.</p> <p>3. Defensa d'una llengua minoritària, valorant el nivell d'argumentació.</p>	<p>1. Oferir diferents situacions de reflexió personal i col·lectiva on vagin sorgint elements d'anàlisi i discussió.</p> <p>2. Provocar la contradicció davant els estereotips i tòpics més comuns.</p> <p>3. Posar a l'abast dels alumnes tot el material gràfic i visual disponible per tal de motivar-los i enganxar-los en el tema.</p> <p>4. Ajudar-los a analitzar les situacions personals i poder així situar-se en la posició de l'altre.</p> <p>5. Investigar les corrents d'opinió que es produeixen a l'entorn familiar i social més proper.</p>	

F. CONCLUSIONS

Per a nosaltres la realització d'aquest projecte ha constituït una experiència summament gratificant a l'hora que enriquidora, tenint en compte tres elements que s'han implicat plenament: l'equip de mestres, el conjunt global dels alumnes i, evidentment, les mares i els pares.

Pel que respecta als nens/es del centre, tots han tingut l'oportunitat de reflexionar sobre la seva pròpia experiència, el que ha estat un precedent bàsic per projectes futurs similars. Al mateix temps els/les mestres hem pogut reflexionar sobre l'important que és saber transmetre la nostra confiança a l'alumnat, ja que les expectatives i representacions que sobre les seves possibilitats escolars tinguem, marcaran en una direcció o altre el seu procés d'aprenentatge.

És fonamental que l'escola estructurï mecanismes que millorin el concepte i la imatge que com a persones tenen els alumnes. Es tracta de buscar camins d'acostament, relacions i afectes que afavoreixin l'èxit escolar i la satisfacció d'alumnes i professorat. Hem de donar oportunitat a que cada alumne d'acord a les seves possibilitats, limitacions i necessitats pugui participar de les tasques escolars i compartir el que saben i el que aprenem.

S'ha treballat el tema de la interculturalitat sense la necessitat de fer referències concretes a cultures específiques, el que constitueix un aspecte en gran mesura positiu, ja que trenca el tòpic de parlar de cultures com a blocs compactes i estàtics, sense relacions. Així ens hem obert a altres societats, a altres pobles ... que no són representats a la nostra escola i que anaven sorgint a mesura que aprofundíem en el treball.

Altres aspectes rellevants per nosaltres té relació amb la importància del treball en equip per poder portar a terme projectes d'escola més globals. Aquest, ens ha permès posar en pràctica una manera d'ensenyar dins d'una línia pedagògica amb un caràcter dinàmic. També ha afavorit la utilització dels mitjans informàtics i audiovisuals de que disposa l'escola i integrar el seu ús en la realització d'activitats vinculades a la realitat del nostre alumnat. Així la utilització de l'escanner, ha facilitat l'elaboració de material visual i manipulatiu propi, a partir de fotografies dels nostres nens i nenes. Amb això aconseguíem també una millor i més eficaç utilització de les eines tècniques al servei del diàleg, la comunicació, el coneixement, procurant la vinculació a la realitat de l'entorn de l'escola. Ha suposat de la mateixa manera una humanització de les relacions del nostre alumnat amb les noves tecnologies al realitzar un treball de caire afectiu i lligat a un projecte compartit amb tothom.

Pels mestres, s'ha aconseguit un entroncament harmoniós entre la nostra imaginació i la fredor dels ordinadors, obtenint com a resultat un conte que ens ha servit com a pont pel treball conjunt amb les famílies.

Per finalitzar només afegir que en l'actual societat d'un creixent caràcter multicultural, creiem que un projecte d'aquestes característiques pot servir a totes les escoles per poder ajudar, en la mesura de lo possible com mestres, a que els nostres alumnes siguin futurs ciutadans feliços, sans, satisfets, creatius, respectuosos i orgullosos del que són i de com són.

Ceip Montbaig, març del 2001

G. BIBLIOGRAFIA

- ABELLA, Tomàs .- E de escuela -. INTERMÓN, Barcelona, 1999.
- ADAMS,S. .- El llibre fantàstic dels jocs.- Edicions Timun Mas. Barcelona, 1997.
- AJA, Eliseo i altres .- La immigració estrangera a Espanya. Els reptes educatius” Fundació “La Caixa” . Col·lecció Estudis Socials nº 1. Barcelona, 1999.
- BOS, B i DE BEER,H. .- Valentí granota i el seu descapotable vermell.- Editorial Lumen. Barcelona, 1993.
- CAPMS MARÇAL, R. .- Tots som diferents -. 1r i 2n d'Educació Primària. Casal del mestre. Santa Coloma de Gramenet 1995
- CAPDEVILA, P. .- Altres nens del món -. Edicions Cadí S.L. Barcelona 1993
- CARMÍ , E. i ECO U. .- Els cosmonautes -.
- DELGADO, Manuel .-
- DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT .- Disseny Curricular .Educació Primària Barcelona 1992 .
- DAMON, Emma .- Gent de tota mena -. Ed. Beascoa Internacional, 1995.
- ESTEVE, M .- Diccionari visual català – àrab .- Departament d'Ensenyament . Barcelona 1999.
- CARBONELL, F. .- Un món ple de diferències.- Programa d'Educació Compensatòria de les Comarques Gironines. 2000.
- GARRIGA,C. i GIMENEZ, A. .- Col·lecció Jo vinc de tot arreu: Ostelinda, jo vinc de tot arreu; Stefan, jo vinc de Belgrad; Úa, jo vinc de reykjavik; Bully, jo vinc de Doubirou; Nancy, jo vinc de Cochabamba; Shafik, jo vinc de Jhelum; Mustafà, jo vinc de larache; Shan-kai-li, jo vinc de Taiwan.- Editorial La galera. Barcelona, 1998.
- GASOL, A i M. .- Haruxan .- Editorial Onda. Barcelona 1988.
- GEIS, P. .- Col·lecció Nens i nenes del món : 1. Petit Sioux, 2. Petite Massai, 3. Petit Inuit, 4. Petite Nenet, 5. Petit Maori, 6. Petite Quitxé.- Edicions Con-Bel. Barcelona, 1999.
- GIRALDES, A. i PELEGRÍN , G. .- Otros pueblos, otras culturas. Música y juegos del mundo.- Ministerio de Educación y cultura. Madrid 1996.
- GRASA, R. I REIG, D. .- Imatges i estereotips -. Edicions PAU , 1998
- KINDERLEY, B. .- Celebracions!-. Bruño, 1997
- KINDERLEY, B. .- Els nostres contes favorits d'arreu del món.-. Bruño, 2000.
- KINDERLEY, B. .- Nens com jo-. Bruño, 1995
- LLUCH, X. .- Plural. Educació intercultural 12/16. ESO-. Edicions Tàndem. 1999.
- MEROÑO OTÓN, N. .- La practica intercultural en el desarrollo curricular de la Educación Primària .- Ministerio de Educación y Cultura , Madrid 1996.
- OLLÉ, M.A. .- Samir .- Editorial Onda. Barcelona, 1988.
- SPIER, P. .- Gent-. Ed. LUMEN, 1980
- VARIS .- Transversal. Educación Moral. Cicle Mitjà -. Edicions 62, Enciclopedia Catalana.

VARIS .- El teu menjar. Enciclopèdia il·lustrada -. Plaza Joven. Barcelona, 1994.

VARIS .- Los pequeños cocineros -. UNIC